

Заря Л.О.

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач;*

Меденцева Н.О.

*студентка факультету іноземної філології та музичного мистецтва,
Харківська гуманітарно-педагогічна академія*

ОСОБИСТІСНЕ-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

В епоху демократизації, гуманітаризації суспільства, важливим аспектом у системі навчання постає питання про індивідуальні вміння й можливості студентів. Тому, питання про особистісне – орієнтоване навчання важливе і потребує уваги. Оновлення змісту освіти є визначальним завданням реформування освіти в Україні і передбачає приведення її у відповідність з сучасними потребами особистості і суспільства.

Питання про особистісне – орієнтований зміст навчання за всіх часів на шляху розвитку й перетворення системи освіти, даного наукового закладу й наукового колективу періодично розглядається, розроблюється й удосконалюється багатьма вченими сучасної науки. Вченими (Л. Арчажнікова, І. Зайченко, А. Кузмінський, Л. Скріпнікова, В. Омеляненко, М. Фіцула, С. Чайка тощо) доведено, що в світі немає тотожних в чомусь людей, і тому актуально виникає необхідність обов'язкового розгляду питань про індивідуальність кожного студента, розробки різноманітних методів, направлених на розвиток їхніх особистих психологічних, індивідуальних особливостей, природних задатків. Нині це питання актуальні, тому стають основним завданням особистісно-орієнтованої освіти і, відповідно, особистісне – орієнтованого її змісту, що потребує до себе постійної уваги.

Забезпечення студентів ВУЗів освітніми послугами на рівні вимог світового ринку, неперервне удосконалення якості освітніх послуг на основі зворотнього зв'язку, зацікавленість усіх учасників навчального процесу – це вимога до результатів підготовці компетентного фахівця в певній галузі. Зазначаємо, що для цього необхідно постійне вивчення й прогнозування вимог; зацікавлення як викладачів, так і студентів до якості освіти; постійне вдосконалення навчального процесу; налагодження партнерських взаємовідносин із загальними та загально-професійними закладами.

Велике значення має робота ВУЗів зі питань особистісно-орієнтованого навчання студентів. Для цього С. Чайка вважає, що навчальному закладу необхідно:

- а) визначити процеси, які мають бути в системі управління якістю навчання студентів та їхнє застосування на всіх рівнях організації;
- б) визначити послідовність та взаємодію цих процесів;
- в) визначити критерії та методи, необхідні для забезпечення результативності функціонування та моніторингу цих процесів;
- г) забезпечити наявність ресурсів та інформації, необхідних для підтримання функціонування та моніторингу цих процесів;

д) здійснювати моніторинг, вимірювання та аналізування цих процесів;
е) вживати заходи, необхідні для досягнення запланованих результатів та постійного поліпшення цих процесів [2, с. 17].

Уважаємо, що задля більш ефективного особистіне-орієнтованого навчання важливим також є постійне вивчення сутності, закономірності, тенденцій і перспектив розвитку студентів протягом усього навчання в ВУЗі, які обумовлюють розвиток людського індивіда в процесі цілеспрямованої діяльності його в суспільстві.

Треба зазначити, що на зміст особистіне-орієнтованого навчання студентів освіти, на змістову організацію навчально-виховного процесу істотно впливає необхідність здійснення принципу руху від теорії до практики, від вивчення реальності відповідно її специфіці до конкретних видів практичної діяльності. Формування особистості студента являє собою насамперед становлення людини як соціальної істоти внаслідок впливу середовища і виховання на внутрішні сили її розвитку і саморозвитку. Не можна не згодитись з цим положенням, що до студента необхідно відноситись як до людини в соціумі, з тим що і хто його оточує, в якому колі інтересів він живе і чого прагне. Погоджуємося з Я.А. Коменським, який, наголошуючи на важливості поєднання навчання з життям, вважав, що учень легше засвоюватиме навчальний матеріал, якщо знатиме, яку користь має те, що вивчається, в повсякденному житті [1, с. 125].

Особистіне – орієнтований зміст навчання тісно пов'язаний з особистісним підходом до студента, що навчається. Це означає, що особистісний підхід є базовою цінністю орієнтації викладача, яка характеризує його позицію у взаємодії з кожним студентом. Слід підкреслити, що особистіне – орієнтований підхід завжди є взаємообумовленим. Викладач, епатуючи студентів, отримує у відповідь його відвертись, допомагаючи розвитку його особистості, одночасно коректує своє відношення до студента і самого себе. Тобто, основою особистіне – орієнтованого навчання має бути співробітництво викладачів та студентів з метою засвоєння студентами певної системи наукових знань, умінь та навичок для досягнення певного рівня освіченості, грамотності, важливості у своїй майбутньої професії.

Процес навчання – велика школа виховання кожного студента. Він здійснюється як безпосередньо через організацію навчального процесу, так і через зміст навчального матеріалу. Включення студентів до навчального процесу – важлива передумова інтелектуального, психічного і соціального розвитку особистості. Адже, треба зазначити, що самотійна діяльність студента є найбільшою запорукою його розвитку.

Отже, особистісний підхід передбачає допомогу студентів у усвідомленні себе особистістю, у виявленні й розкритті його можливостей, становленні самосвідомості, само створення, у здійсненні самоствердженні, особистіне – значущих і суспільно прийнятних якостей.

Список використаних джерел:

1. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, випр., доп. / М.М. Фіцула; «Академвидав» – Київ, 2007. – 560 с.
2. Чайка С.В.. Формування професійно – педагогічного інтересу студентів до української народної музичної творчості : монографія / С.В. Чайка; Кам'янець-Поділ. Нац. ун-т ім. І. Огієнка – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2013. – 231 с.

Квасецька Я.А.*аспірант,**Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
Національної академії педагогічних наук України***ЕКСТЕРНАТНА ФОРМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ
У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРЩИНИ
(ОСТАННЯ ТРЕТИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ ст.)**

На межі 60-70-х років ХІХ ст. в Австро-Угорській імперії відбулася низка культурно-освітніх реформ, серед яких далекосяжний вплив мали зміни в системі підготовки педагогічних кадрів. Замість учительських препаранд постали учительські семінарії, що стали основними закладами для професійної освіти учителів народних шкіл і вихователів дошкілля [4, с. 21-22].

Згідно з наказом Міністерства віросповідань і освіти від 22 червня 1872 року для здобуття професії вихователя встановлювалися 4 форми: 1) під час стаціонарного навчання в держаній жіночій учительській семінарії, коли одночасно із здобуттям учительського свідоцтва можна було отримати кваліфікацію вихователя; 2) на однорічних (фребелівських) курсах, що за дозволом Міністерства віросповідань і освіти Австрії створювалися при окремих державних жіночих учительських семінаріях; 3) через самостійну чи приватну підготовку з подальшою 3-місячною практикою в зразкових дошкільних закладах (екстернатна форма фребелівських курсів); 4) на приватних курсах, що діяли на базі приватних дошкільних закладів і мали «право прилюдності», тобто видавати свідоцтва державного зразка [3, с. 16-17].

Державні жіночі учительські семінарії постали у Західній Україні (Галичині та Буковині) на початку 70-х років ХІХ ст.: 1871 року – у Львові, Перемишлі і Кракові, а 1872 року – у Чернівцях. На перших порах жіночі учительські семінарії були 3-річними, а з початком 1875/76 н.р. – 4-річними [4, с. 22-23].

При кожній з цих семінарій були організовані зразкові дитячі садки, які мали стати практичними майданчиками для навчання як учениць семінарії, так і слухачів спеціальних педагогічних курсів при семінаріях для підготовки дошкільних фахівців.